

Editoriál

Žijeme v zvláštnych časoch. Pandémia ochorenia COVID-19 zasiahla dramaticky do našich životov a priniesla zmeny, ktoré sme si nedokázali ani predstaviť. Rok 2020 Svetová zdravotnícka organizácia vyhlásila za *Rok sestry a pôrodnej asistentky (Year of the..., 2020)*, netušiac, aká (pandemická) vlna sa na ľudstvo valí. Paradoxne, pandémia v tomto prípade „zafungovala“ ako veľmi silný marketingový nástroj, ktorý zdôraznil nezastupiteľnú rolu sestier v spoločnosti.

V praktickej sfére je starostlivosť o pacienta s COVID-19 tímovým úsilím, no sestry v ňom zohrávajú kľúčovú úlohu. Na jednotkách intenzívnej starostlivosti a tzv. COVID oddeleniach 86 % času starostlivosti o pacienta, často a v úzkom kontakte s ním, zabezpečujú sestry (*Tlačová správa..., 2020*). Z toho dôvodu sú to práve sestry, ktoré v súvislosti s pandémiou zažívajú enormnú záťaž prehĺbenú najmä obavou z nákazy seba a svojich blízkych, zanedbávaním chodu vlastnej domácnosti a výchovy detí, nedostatkom osobných ochranných prostriedkov, depriváciou základných potrieb a opakovanou skúsenosťou s úmrtiami pacientov (*Nurses on coronavirus..., 2020*). Sestry zažívajú bezprecedentnú hladinu stresu spojenú s vysokým rizikom rozvoja úzkosti, depresie, posttraumatickej stresovej poruchy, chronických ochorení a vyhozenia (*Global nursing body..., 2020*).

Pandémia COVID-19 je výzvou i pre nás, sestry v akademickej sfére. V súlade s protiepidemickými opatreniami sme transformovali prezenčné štúdium na distančné a preniesli sa z ául a učební do online priestoru. Slovné spojenie „moderné vyučovanie“ tak získalo ďalší rozmer, ktorý k vedomostnej spoločnosti nepochybne patrí. S využitím informačných technológií sa snažíme študentom plnohodnotne sprostredkovať vzdelávací obsah. Práve tu občas narážame, nakoľko sa v profesionálnej príprave sestier potvrdzuje nenahraditeľný význam priameho kontaktu pedagóga, študenta a pacienta. V záujme ochrany zdravia a života sa izolovali vulnerabilné skupiny – seniori, onkologickí pacienti, chronicky chorí, na ktorých sa často v ošetrovateľskom výskume orientujeme. Výskum, predovšetkým empirická fáza, tak na neurčitý čas uviazla na mŕtvom bode. Nájsť spôsob, ako situáciu riešiť a dobehnúť stratené, je ďalšou výzvou, ktorej musíme v súvislosti s pandémiou COVID-19 čeliť.

Nech je to ako chce, rok 2020, *Rok sestry a pôrodnej asistentky* bude mať už navždy (alebo aspoň pokiaľ bude siahat naša historická pamäť) trpkú príchuť pandémie. Zostáva nám veriť, že táto situácia bude dostatočným imperatívom pre kompetentných, pretože naplno ukázala aké nebezpečné a krátkozraké je balansovať na hrane podvyživeného systému zdravotnej starostlivosti.

Mgr. Michaela Bobkowska, PhD.

Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne, Fakulta zdravotníctva, Katedra ošetrovateľstva

Zoznam bibliografických odkazov

Year of the Nurse and the Midwife 2020 [online]. 2020. [cit. 2020-11-17]. Dostupné na internete: <https://www.who.int/campaigns/year-of-the-nurse-and-the-midwife-2020>

TLAČOVÁ SPRÁVA: *Sestry a pôrodné asistentky sú pod enormným stresom v dôsledku pandémie COVID 19* [online]. 2020. [cit. 2020-11-17] Dostupné na internete: <https://www.sksapa.sk/obsah/tlacove-spravy-1/prehľad-tlacovych-sprav/tlacova-sprava-sestry-a-porodne-asistentky-su-pod-enormnym-stresom-v-dosledku-pandemie-covid19.html>

Nurses on coronavirus frontline facing 'abhorrent' abuse from public [online]. 2020. [cit. 2020-11-17] Dostupné na internete <https://www.nursingtimes.net/news/coronavirus/nurses-fighting-coronavirus-facing-abhorrent-abuse-from-public-20-03-2020/>

Global nursing body issues warning on nurse mental health during Covid-19 crisis [online]. 2020. [cit. 2020-11-17] Dostupné na internete: <https://www.nursingtimes.net/news/mental-health/global-nursing-body-issues-warning-on-nurse-mental-health-during-covid-19-crisis-30-04-2020/>